

Vrijwillig de armoede in

FIDESCO

KATHOLIEKE ORGANISATIE
VOOR INTERNATIONALE
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Beste familie, vrienden en bekenden,

Het is al weer even geleden dat ik u voor het laatst geschreven heb en het zal dit keer ook de laatste keer zijn dat ik u schrijf. Want na overleg met Fidesco heb ik eind augustus besloten om niet meer terug te keren naar Oost-Timor. De vooruitzichten, om op de korte termijn terug te keren, bleven onduidelijk, aangezien de grenzen in Oost-Timor nog steeds gesloten zijn en de commerciële vluchten nog niet als voorheen gaan. Daarnaast zou mijn contract in september aflopen, al had ik het nog met enkele maanden kunnen verlengen. Maar de onzekerheid en de korte tijd die mij nog restte in Oost-Timor, hebben mij ertoe doen besluiten om niet terug te keren. Het blijft een lastige beslissing en het feit dat ik de mensen daar niet meer zal zien en dat ik niet op gepaste wijze afscheid heb kunnen nemen doet nog steeds pijn. Maar gelet op de situatie in de wereld, lijkt het mij de meest logische keuze.

Nu mijn missie in Oost-Timor dus definitief ten einde is, wordt het tijd om terug te kijken, om te zien wat deze tijd voor anderen en voor mij betekend heeft. In de afgelopen zes maanden die ik al weer in Nederland doorgebracht heb, had ik genoeg tijd om daarover te reflecteren en na te denken. Enkele punten van mijn bevindingen wil ik graag met jullie delen.

Accepteren en geduld hebben

Toen ik in oktober 2018 aankwam in Baucau, kwam ik in een voor mij compleet nieuwe wereld terecht. De levensomstandigheden, de taal, de instelling, de cultuur, het was allemaal anders. De eerste lessen die ik moest leren waren dan ook accepteren en geduld hebben. Accepteren dat alles anders was dan in Nederland. Ons huis bijvoorbeeld was weliswaar ruim, maar niet van alle gemakken voorzien. Daarnaast was het niet heel schoon en waren veel voorzieningen, als water en elektra, slecht aangelegd of was het gewoon een rommeltje. Een stuk anders dan in Nederland waar het vaak netjes is aangelegd.

Ook de instelling van de mensen was anders. Aan privacy wordt niet zoveel gehecht en de mensen in Timor zijn gewend om bij burens en bekenden zomaar binnen te lopen. Dit geldt zeker voor de kinderen. Maar wij als Europeanen hadden af en toe wel een beetje behoefte aan rust en privacy. Dat we dat niet altijd kregen moesten we ook accepteren.

QUIRIEN VAN BERKEL

HILLEGOM, NL

We moesten ook leren om geduldig te zijn. In de eerste plaats geduldig om aan de slag te gaan, aangezien we de eerste drie maanden moesten wachten totdat we zouden beginnen met lesgeven. Geduldig ook om de taal te leren, wat langer duurt dan dat je zou willen. Geduldig ook met de kinderen uit onze buurt, die we bepaalde regels gaven als ze bij ons in de tuin speelden, wat voor hen heel lastig was omdat ze van huis uit nauwelijks regels en grenzen meekregen. En we moesten het meest geduld hebben met onze missie, omdat we niet vanaf het begin dingen konden veranderen of aanpakken in de school of invloed konden uitoefenen op hoe sommige zaken verliepen.

Accepteren en geduld hebben zijn mooie lessen. In onze westerse wereld proberen we steeds meer aspecten van het leven in de hand te houden en veel zaken moeten allemaal zo snel mogelijk gebeuren. En als we proberen om alles onder controle te houden, is het lastig om te accepteren als de dingen niet gaan zoals je wilt of om te accepteren dat sommige dingen in het leven niet in de hand te houden zijn. Ik heb geleerd om dingen dan sneller los te laten en te accepteren dat soms dingen nu eenmaal zijn zoals ze zijn en dat je er niet gelijk iets aan kunt veranderen.

De kinderen uit de buurt,
waar we geduld mee
moesten hebben

Taal

Een andere ervaring die ik heb opgedaan is om te leven als buitenlander of als vreemdeling. In het Tetum wordt dit vertaald met "Malae". Met dit woord werden we op straat ook vaak nageroepen door kleine kinderen. Wij waren bijzonder, omdat wij vrijwel de enigen waren in Baucau met een blanke huidskleur. Zeker in het begin was het een vreemde gewaarwording dat veel mensen, waar je niet mee samenwerkte, je aanstaarden of je iets nariepen. Toen we de taal ook nauwelijks spraken, hadden we ook geen idee wat ze allemaal zeiden. Het zorgt ervoor dat je je niet altijd op je gemak voelt. En je merkt dat doordat je nauwelijks met elkaar kan praten, de vreemde houding tegenover elkaar blijft. En op deze wijze kwam ik er ook achter hoe belangrijk taal is. Zo kwam ik elke dag, onderweg naar de school, langs een kleine werkplaats, waar brommers en motoren werden gerepareerd. Elke keer als ik langsliep zei ik goedendag, maar de mannen die er vaak zaten, zeiden niet veel terug of zeiden wat in een taal die ik niet verstond. Daarnaast bleven ze me vreemd aankijken. Dit bleef zo totdat ik van mijn leerlingen enkele standaardzinnen in de lokale taal Macasa'e had geleerd. Toen ik weer een keer langs de werkplaats liep en ze weer wat tegen me zeiden wat ik voorheen niet begreep, kon ik ze nu wel antwoorden. Het zorgde voor een grote lach op de voorheen norske gezichten en sindsdien waren ze veel opener om een praatje te maken.

Taal en het zoeken naar gesprekken is in die zin zo belangrijk, omdat je daardoor contact met elkaar legt, elkaar leert kennen en elkaar leert begrijpen. Deze ervaring zorgde bij mij voor meer begrip voor de situatie van mensen die in onze samenleving vreemd zijn. Het is pas doordat we met elkaar in gesprek gaan, dat we kunnen merken dat we allemaal niet zo verschillend zijn.

Delen

Het leven in Timor op zichzelf vormde ook een goede leerschool. En dan vooral de eenvoud ervan. De mensen in Timor hebben vaak niet veel, kunnen niet eten zoveel ze willen en zijn toch gelukkig. En omdat ze zelf niet alles hebben of niet genoeg hebben, is er een veel grotere bereidheid om te delen. Zo is het de

gewoonte in Timor om, zodra je een hap gaat nemen van je eten of als je een slok gaat nemen van je drinken of zelfs wanneer je een sigaret gaat opsteken, te zeggen "servida" en daarbij bied je de ander aan wat je gaat gebruiken. Als iemand wil, kan diegene dan ook daadwerkelijk wat nemen. Onze Nederlandse cultuur van één koekje bij de koffie of één sigaret delen is prima, maar een tweede wordt al te gek, is er niets bij.

Het delen van eten is ook een belangrijk deel van Timorese cultuur. Zo is het de gewoonte dat als je bij iemand thuiskomt, er eten aan je wordt aangeboden. Om de gastheer of gastvrouw niet in verlegenheid te brengen, neem je dan van alles een hapje, ook al heb je eigenlijk geen honger meer. Deze manier van eten delen, heeft mij ook nederigheid geleerd. Ook al was het niet veel, ook al was het niet altijd geweldig gekookt, toch nam je aan wat je gegeven werd. In het begin probeerde ik weleens te weigeren, omdat ik vond dat ze het zelf beter konden gebruiken of omdat sommige dingen veel te luxe waren, zoals een koud blikje bier, wat alleen al meer kostte dan de rest van het eten. Maar ik leerde om het aan te nemen, om te aanvaarden wat me werd voorgezet en vooral ook om het niet beter te weten dan zij. Dit was hun gave voor een gast, iets kleins en eenvoudigs, maar voor hun van veel waarde. Wie ben ik dan om te zeggen dat ze het zelf moeten houden?

De manier van leven in Timor heeft me geleerd dat je niet veel nodig hebt om gelukkig te zijn en dat we in onze westerse wereld veel spullen hebben die we eigenlijk niet nodig hebben en die ons niet gelukkiger maken. Ook besepte ik dat lekker eten heerlijk is, maar dat het me niet gelukkiger maakt. Zo kreeg ik op 30 maart jl., bij terugkomst in Nederland, een heerlijke brunch aangeboden met lekkernijen waarvan ik anderhalf jaar alleen maar mocht dromen. Ik had me erop verheugd en ik heb ervan genoten, maar na afloop gaf het me niet de voldoening die ik er vooraf van verwachtte. Wat me wel veel vreugde bezorgde was het gezelschap met wie ik deze maaltijd mocht delen. Het gaat er dus niet om wat je eet, maar meer om met wie je het deelt.

Verwondering

Dit waren zo enkele lessen die ik gedurende mijn missie al mocht ontdekken. Maar direct na mijn terugkomst in Nederland waren er enkele andere dingen die opvielen. Zo maakte ik een fietstochtje door

OOST-TIMOR

QUIRIEN VAN BERKEL

de streek en kon ik alleen maar bewonderend en gefascineerd kijken naar al de huizen en gebouwen die er langs de weg stonden. In Oost-Timor had ik vaak alleen maar eenvoudige huizen gezien, gemaakt van golfplaten, grove stenen en palmladeren. Het was buitengewoon vreemd voor me, om me te vergapen aan al de huizen in Nederland waar ik voorheen zonder te kijken langs gefietst was. Daarnaast was ik verbaasd over al het groen van de bomen en het gras en de vele vogels die ik zag. Ook de schitterende kleuren van alle tulpenvelden die toen in bloei stonden deden me verbazen. Ik ben tussen de bollenvelden opgegroeid, maar ik had me nog nooit gerealiseerd dat het zo mooi was. Het contrast met Timor was in die zin groot. In Timor was het van december tot juni groen tijdens het regenseizoen en de rest van het jaar was alles bruin en oranje, aangezien alle gewassen verdorren vanwege de droogte. Het zorgde ervoor dat ik met andere ogen de streek bekeek waar ik was opgegroeid. Ook zag ik hoe goed de wegen in Nederland waren en hoe goed alles georganiseerd is. Het maakte me dankbaar dat ik in Nederland mag wonen, maar het deed me ook beseffen dat de generaties voor ons hard gewerkt hebben om het land op te bouwen tot waar het nu is.

Vruchten van mijn missie

Toen ik terug was in Nederland kon ik, ondanks de teleurstelling van mijn voortijdige en vluchtige vertrek, ook terugkijken op wat we hadden bereikt in de anderhalf jaar dat ik in Baucau was. Ik had meegeholpen om een school verder op te bouwen, die in 2017 met 100 dollar was begonnen door de plaatselijke pastoor. Ik heb nieuwe gebouwen zien verrijzen, zoals de bibliotheek, de kantine en een kantoorruimte. Ik heb gezien hoe nieuwe leraren de gaten in het lesrooster opvulden en hoe er een steeds consistentere lesprogramma ontstond. Ik heb zelf mogen bijdragen

Eten delen tijdens een excursie

aan de voorbereiding van onze leerlingen op het allereerste eindexamen dat werd afgenomen in onze school. Ik heb nieuwe leerlingen mogen begeleiden bij de eerste weken op hun nieuwe school. En vanaf januari mocht ik getuige zijn van en deelnemen aan een veelbelovende cultuuromslag in de school. Regels werden nu consequent door leraren gehandhaafd, wat daarvoor vaak niet het geval was. Er werd meer overlegd en er werd meer gecommuniceerd tussen de leraren en de directeur, zodat niet alleen de directeur van dingen op de hoogte was, maar alle leraren ook. Daarnaast werd er meer samengewerkt en werd er zowaar door sommige leraren initiatief genomen om bepaalde projecten op te zetten. Er zat daadwerkelijk groei in.

Als je van moment naar moment kijkt, dan zie je die groei niet zozeer. Je ziet alleen de moeilijkheden, de uitdagingen, de zwakheden van jezelf en van de mensen met wie je samenwerkt. Het is lastig om dan vooruitgang te zien. Maar als je over de langere termijn terugkijkt op het proces dat heeft plaatsgevonden, dan zie je dat er zeker wel iets is gebeurd. Ik wilde graag dat veranderingen snel doorgevoerd werden, ik was ongeduldig omdat ik zag wat er allemaal mogelijk was. Alleen ging dat natuurlijk niet, omdat de mensen met wie ik samenwerkte anders dachten dan ik en dat zorgde vaak voor frustraties. Dat er in anderhalf jaar toch vooruitgang is geboekt heeft me doen beseffen dat bepaalde dingen in het leven tijd nodig hebben om te groeien. Het hoeft niet gelijk perfect te zijn, als je maar, ondanks tegenslagen en je eigen zwakheden, met geduld en volharding kleine stapjes vooruit blijft zetten. Het groeien is een proces waar je de tijd voor mag nemen.

Dankbaarheid

Als ik zo dus terugkijk op mijn missie, dan merk ik dat ik er veel van heb mogen ontvangen. Elke dag weer merk ik dat de ervaring van de missie een enorme impact op mij heeft. Het zijn soms nieuwe dingen die ik me realiseer of oude dingen die ik nu vanuit een ander perspectief kan bekijken. Telkens weer merk ik dat het nog steeds doorwerkt in mijn dagelijks leven. Het zijn als kleine geschenken die ik elke dag weer mag ontvangen. Ik beschouw deze geschenken allemaal als genade van God, als kleine oogwenken van Hem. De ervaring van mijn missie geeft me, naast teleurstelling en verdriet vanwege het overhaaste vertrek, vooral gevoelens van ontzettende dankbaarheid en een vreugde die daaruit voortkomt. Dankbaarheid

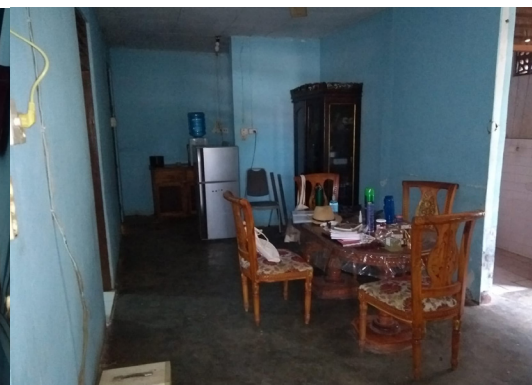
leraar engels

Onze keuken

Onze woonkamer

Onze ontvangstruimte

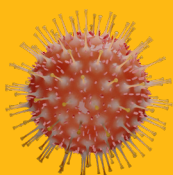
voor de mensen die ik heb mogen ontmoeten en met wie ik heb mogen samenleven. Dankbaarheid ook voor het werk wat ik heb mogen doen en voor al de ervaringen die ik heb opgedaan. En dankbaarheid voor alles wat ik heb mogen ontvangen en nog steeds ontvang. Ik ben naar Oost-Timor gegaan om te geven, om kennis over te dragen en om mijn beste beentje voor te zetten. Maar ik heb er meer door mogen ontvangen, dan dat ik geven kon.

Ik voel ook een enorme dankbaarheid tegenover u, die mij gedurende twee jaar gesteund heeft. Ik ben dankbaar dat ik door uw hulp de mogelijkheid gekregen heb om op missie te gaan. Het was door uw financiële bijdrage dat ik de missie praktisch kon uitvoeren. En het was door uw gebed en door uw geestelijke ondersteuning door berichtjes en telefoontjes dat ik de moed niet verloor en doorging op de momenten die het zwaarst waren. Het was een prachtig avontuur, dat mij achterlaat met veel nieuwe inzichten en ervaringen en met gevoelens van dankbaarheid en vreugde. In die zin is de slogan van Fidesco waarheid geworden: *“Go and make others happy, and you will experience joy!”*

Nogmaals veel dank en tot ziens!

Hartelijke groeten,
Quirien van Berkel

**Wilt u ons in deze Coronatijd
blijven steunen svp zodat we dit
werk ook in de toekomst
kunnen voortzetten.
Onze dank is groot.**

Wat is FIDESCO

FIDESCO (samengevoegd van Fides (Geloof) en Coöperatie) is een internationale katholieke organisatie die in 1981 door de Gemeenschap Emmanuel in Frankrijk is opgericht. Fidesco zendt professionals over de hele wereld uit om bij te dragen aan de volledige ontwikkeling van de bevolking. Fidesco werkt altijd samen met de lokale kerk om juist de lokale ontwikkeling door kleinschalige projecten te stimuleren. Fidesco heeft meer dan 1600 vrijwilligers uitgezonden, waarvan 24 Nederlanders. Na een voorbereidingstraject gaan de vrijwilligers twee jaar op missie. Fidesco is als Internationale vrijwilligersorganisatie geaccrediteerd bij het Franse Ministerie van Buitenlandse Zaken en is verder lid van verschillende NGO platforms. In Nederland is Fidesco erkend als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Giften zijn aftrekbaar van de belasting.

Hoe kunt u bijdragen?

Fidesco biedt u verschillende mogelijkheden om de missies van Nederlandse vrijwilligers of onze projecten financieel te ondersteunen. U kunt daarbij rekenen op onze discretie en verantwoording over de besteding. Steun ons via:

1) De antwoordcoupon

U dient deze volledig in te vullen en naar het hierop vermelde adres te sturen. Geef daarbij aan of het om een eenmalige donatie of om een periodieke overschrijving gaat.

2) Internet

Op de website www.fidesco.nl vindt u de mogelijkheid om via IDEAL op veilige wijze online te doneren.

3) Per bank

U kunt het geld rechtstreeks overmaken op bankrekening NL53 ABNA 0566 0142 97 t.n.v. Stichting Fidesco Nederland te Venlo o.v.v. de desbetreffende vrijwilliger of project.

Wij verzoeken u vriendelijk uw naam en adres onder vermelding van de desbetreffende donatie te mailen naar info@fidesco.nl of te sturen aan Stichting Fidesco Nederland in Voorhout. U kunt daarbij aangeven of u de missieverslagen wenst te ontvangen. Nadat u een gift heeft gegeven, houden wij uw adres in ons adressenbestand, en zullen u twee keer per jaar extra op de hoogte houden van onze activiteiten. Als u dit niet wilt, kunt u zichzelf schriftelijk afmelden hiervoor.

Bij voorbaat dank, Johannes Witt

nr.9

FIDESCO

Voor informatie of sponsoring: tel.: 0852-731732
Rooseveltlaan 2 info@fidesco.nl
2215 NX Voorhout www.fidesco.nl